

ไส้เดือน มิตรใหม่ ของเกษตรกรอินทรีย์

วิถีชีวิตของไส้เดือน สัตว์น้อยไร้สีสัน ช่างไม่น่าพิสมัย ขี้ถ่าย หลบแสง มุดเลื้อยอยู่ในดิน ชมชอบความชื้นแฉะ และอยู่กันเป็นกลุ่มเหล่าเกี่ยวกระหวัด พันกันยุ่งเหยิง

แม้ขนาดตัวแค่นี้ก็ย่อย แต่หลายคนกลับกลัวขยาดแหง จนนึกสำนวนเปรียบเปรยว่าเกลียดราวกับกิ้งกือ ไส้เดือน

ไนโตรเจนในดินจึงถูกตีราคาต่อยค่าถึงเพียงนี้

แต่เราอาจต้องเปลี่ยนมุมมองใหม่ หากรู้ว่าราคาไส้เดือนบางสายพันธุ์สูงถึงกิโลกรัมละ 4-5 พันบาท แพงกว่าเนื้อสัตว์รสเลิศหลายชนิด ผักไข่ (cocoon) ของมันใหญ่กว่าเมล็ดงาเพียงเล็กน้อย ราคาซื้อหน้าฟาร์มฝักละ 3-5 บาท และมูลที่มันถ่ายออกมาขายได้มีราคาค่างวด เพราะเป็นปุ๋ยชั้นเลิศ

ทั่วทุกมุมโลกมีงานวิจัยถึงประโยชน์ไส้เดือนมากมาย มีทั้งช่วยสร้างความสมบูรณ์ให้ระบบนิเวศ ใช้เพื่อย่อยสลายขยะ อีกทั้งยังมีความสำคัญในเชิงสุขภาพ ยาโบราณบางตำรับมีส่วนผสมของ “รากดิน” หรือไส้เดือนเป็นเครื่องยารักษาโรคต่าง ๆ เช่นเดียวกับตำรับยาจีนที่มีส่วนผสมของไส้เดือน และแพทย์สมัยใหม่ที่ไม่มองข้ามภูมิปัญญาบรรพชนได้ทำการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ พบว่าไส้เดือนมีสรรพคุณรักษาโรคบางชนิดได้จริง อาทิ ญีปุ่นมีงานวิจัยในการสกัดสารจากไส้เดือนเพื่อทำยาละลายลิ่มเลือด

รู้แบบนี้แล้ว คุณรู้สึกรักเจ้ายิ่กยื้อน้อยขึ้นบ้างหรือยัง

เสริมส่งอัจฉรา ย่อยขยะ พลิตปุ๋ย พลิตยา

สถาพร และนิตดา ฉายะโอภาส สองสามีภรรยาแรกเริ่มรู้จักกับไส้เดือนในฐานะอาหารของปลาสวยงามที่เลี้ยงเป็นงานอดิเรก ทั้งปลาการ์ตูน ปลาหมอสี ปลาอะโรวานา และตามประสาคนรักปลาต้องหมั่นหาอาหารมาบำรุงเพื่อให้ปลา

แข็งแรงและสวยงาม เพื่อนชาวสิงคโปร์แนะนำให้ปลาได้ลิ้มรสไส้เดือนโดยรับรองว่าแข็งแรง สีสวย หัวโหนก เพราะมีโปรตีนสูง

สนนราคาค่าอาหารนำเข้าสำหรับปลายอดรักตกกิโลละหลายพันบาท สภาพจริงหาวิธีขยายจำนวนไส้เดือนเอง การเลี้ยงแบบสมัครเล่นในภาชนะย่อม ๆ บ่อซีเมนต์ กระละมัง กระบะ จึงเริ่มต้นขึ้นเมื่อสิบปีที่แล้ว และเริ่มทำความรู้จักกับวงจรชีวิตไส้เดือนอย่างค่อยเป็นค่อยไป

แม้สมาชิกในครอบครัวจะไม่เห็นด้วย แต่ท้ายที่สุดได้เปลี่ยนเป็นแนวร่วม ไส้เดือนตัวเล็ก ๆ ได้ชักนำให้ทั้งคู่ได้ศึกษางานวิจัยที่มีค่าหลายชิ้น ทั้งจากนักวิจัยไทยเช่น งานวิจัยของ รศ.ดร.สมชัย จันทรสว่าง อาจารย์ประจำภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ศึกษาเรื่องไส้เดือนมานานถึง 25 ปี งานวิจัยของ ดร.อาณัติ ดันโซ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตลอดจนค้นคว้างานวิจัยจากต่างประเทศผ่านอินเทอร์เน็ต

ยิ่งรู้จัก ยิ่งศึกษา ยิ่งเห็นคุณค่า ประโยชน์ของไส้เดือนมีทั้งต้องการเกษตร การดูแลสิ่งแวดล้อม การแพทย์และสุขภาพ

สภาพและนิตดา เริ่มโฟกัสประโยชน์ด้านเกษตรกรรม เพราะพบข้อมูลว่าไส้เดือนเป็นปุ๋ยคุณภาพดี คือนอกจากมีธาตุอาหารหลัก (ไนโตรเจน โพแทสเซียม และฟอสฟอรัสแล้ว) ยังมีธาตุอาหารรองอีกนานาชนิด เช่น แมกนีเซียม เหล็ก สังกะสี คาร์บอน เป็นต้น ซึ่งพืชต้องการสำหรับการเติบโต เช่นเดียวกับมนุษย์ที่จะสมบูรณ์แข็งแรงได้ มิใช่บริโภคเพียงโปรตีน คาร์โบไฮเดรต แต่ต้องการไขมัน กรดไขมัน และวิตามินต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย

เมื่อลองนำมูลไส้เดือนมาโรยรอบต้นไม้ในบ้าน บางต้นที่เฉาเหี่ยวใกล้โรยรากกลับฟื้นคืนแข็งแรง กล้วยไม่ออกดอกงามสมบูรณ์ เมื่อมีของดีจึงต้องบอกต่อ แพ็กมูลไส้เดือนขายละแวกบ้านในราคาย่อมเยา

อันที่จริง ปุ๋ยเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจระดับชาติเลยทีเดียว เพราะประเทศไทยยังคงเป็นประเทศเกษตรกรรม ความต้องการปุ๋ยมหาศาลในแต่ละปี และเมื่อปุ๋ยเคมีถูกคืบขึ้นมามีอิทธิพล ไทยต้องนำเข้าแม่ปุ๋ยปัสหลายหมื่นล้านบาท เพราะใช้ง่าย สะดวกสบาย แต่ปุ๋ยจำนวนมากขาดคุณภาพ เช่น ปุ๋ยสูตร 16-16-16 นั้นมีเนื้อปุ๋ยอยู่เพียง 48% ที่เหลือคือดินโดโลไมต์ หรือดินขาวที่อาจทำให้ดินโดยรวมด้อยคุณภาพ

แล้วถ้าเทียบกับปุ๋ยมูลสัตว์ชนิดอื่นล่ะ?

ปุ๋ยคอกมีคุณภาพดีแต่กลิ่นฉุน ปุ๋ยมูลค้างคาวฟอสฟอรัสสูงเหมาะกับไม้ดอก ปุ๋ยมูลหมูมีไนโตรเจนสูงเหมาะกับไม้ใบ ปุ๋ยมูลไส้เดือนจึงมีโอกาสด้านการตลาดประการสำคัญ ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพดีปัจจุบันหายาก มักปะปนด้วยเศษใบไม้และดินด้อยคุณภาพ เมื่อวัดค่าอินทรีย์วัตถุกับปุ๋ยชนิดต่าง ๆ แล้ว โดยเฉลี่ยพบว่า ปุ๋ยมูลหมู $N = 1.0$, $P = 0.8$ และ $K = 0.8$ ปุ๋ยค้างคาวมี $N = 2.0$, $P = 5-10$ และ $K = 0.5$ มีอินทรีย์วัตถุ (organic matter) 20% ขณะที่ปุ๋ยมูลไส้เดือนอาจมีค่า NPK สู้กัน แต่มีธาตุรองที่สำคัญและมีอินทรีย์วัตถุมากถึง 43% หมายความว่าจุลินทรีย์ชนิดต่าง ๆ ยังสามารถย่อยสลายอินทรีย์วัตถุต่อไปได้อีกซึ่งเป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้ปุ๋ย อีกทั้งโมเลกุลของมูลไส้เดือนเล็กกว่ามูลสัตว์ชนิดอื่นทำให้พืชดูดซึมได้ง่าย

ในงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา พบว่าในมูลไส้เดือนดินมีสารฮิวเมต (humates) ออกซิน (auxins) ไคเนติน (kinetins) จิบเบอเรลลิน (giberellin) และไซโตไคนิน (cytokinin) สารอินทรีย์ชื่อเรียกยากเหล่านี้ทำหน้าที่หลากหลาย อาทิ กระตุ้นการเจริญเติบโตของเซลล์พืช ทำให้รากรับอาหารที่เป็นสารไปใช้ การหันหน้าของดอกไม้เข้ารับแสงแดดและแม้กระทั่งทำหน้าที่ชะลอไม่ให้พืชเน่าเปื่อยเร็ว

ปุ๋ยมูลไส้เดือนยังมีคุณลักษณะในการไล่หนอนแมลงบางชนิดตามธรรมชาติด้วย เพราะไส้เดือนก็เป็นหนอนชนิดหนึ่งซึ่งสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศย่อมมีอาณาเขตและบริเวณของตัวเอง

นอกจากนั้น กรณีที่เศษอินทรีย์มีโลหะหนักเจือปน ไส้เดือนก็จะดูดซับสารเหล่านั้นไว้ ไม่ปนออกมากับมูล ปุ๋ยมูลไส้เดือนจึงมีความปลอดภัย

นี่คือมหัศจรรย์ที่ซ่อนอยู่ในตัวไส้เดือน

เพื่อนใหม่ ชีวิตใหม่

เมื่อได้คลุกคลีอยู่กับของดี ปรกาศความคิดที่จะทำธุรกิจเริ่มต้นชัดเจน
นิตาและสถาพรก็เหมือนมนุษย์เมืองอีกไม่น้อยที่ไผ่ผื่นจะมีที่ดินผืนเล็ก ๆ
สำหรับทำเกษตรเล็ก ๆ น้อย ๆ ยามสูงวัยหรือหลังเกษียณ เพียงแต่ความฝัน
ของทั้งคู่เดินมาถึงเร็วเท่านั้นเอง

ระหว่างศึกษาเรื่องไส้เดือน ปี 2551 สถาพรและนิตาเริ่มมองหาที่ทาง
และตกลงใจซื้อที่ดิน 5 ไร่ ที่อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก เดิมเป็นเล้าหมู
และเป็นที่ดินติด NPL จึงได้มาในราคาไม่แพง อีกทั้งโครงสร้างเล้าเดิมที่ก่อเสา
เทพื้นซีเมนต์ มุงหลังคาแล้วเรียบร้อยจึงเอื้อต่อการเป็นบ่อไส้เดือน

เวลานั้น นิตายังทำงานประจำ เธออยู่ในองค์กรใหญ่สัญชาติญี่ปุ่น
มานานถึง 20 ปี แม้จะรักและผูกพันแต่ก็เริ่มรู้สึกอึดอัดกับชีวิตที่ต้องฝืนรถติด
ไปถึงโต๊ะทำงานเจ็ดโมงเช้าทุกวัน เป็นเช่นนั้นอยู่นานหลายปี การทำธุรกิจส่วนตัว
น่าจะเป็นทางเลือกที่ดี

นิตาจึงเป็นด่านหน้าในการรวบรวมข้อมูลเพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับ
ไส้เดือนและสร้างเครือข่ายพันธมิตร เดินเข้า ออกหน่วยงานต่าง ๆ กว่า 10 แห่ง
เพื่อเสาะแสวงหาความรู้เรื่องปุ๋ย “เมืองไทยไม่มี one stop เรื่องปุ๋ย เราต้องค้นคว้า
หลายแหล่ง ไปหลายหน่วยงาน อ่านงานวิจัยเพื่อเข้าใจไส้เดือนให้มากที่สุด”

เมื่อผลิตภัณฑ์ได้รับการยอมรับช่วยเพิ่มพูนความมั่นใจ จึงหาโอกาสเรียนรู้
เรื่องการบริหารธุรกิจเพื่อต่อยอดกับความรู้ด้านการตลาดที่เธอมีเป็นทุนเดิม
โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneurs Creation: NEC)
ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นโครงการหนึ่งที่นิตาได้ความรู้เป็นประโยชน์
มากมาย โดยเข้าอบรมในปี 2553 และ บริษัท มิตรใหม่ฟาร์ม จำกัด
ก็เกิดขึ้นในปีเองนั้น และชื่อแบรนด์ ปุ๋ยน้องเดือน ก็เกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน
ผลิตภัณฑ์มีทั้งแบบผงซึ่งคือมูลไส้เดือน และแบบน้ำที่เกิดจากปัสสาวะ เมือก และ
เหงื่อไคลของไส้เดือน

ชื่อมิตรใหม่ฟาร์มเพราะบ้านซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นการเลี้ยงไส้เดือนอยู่ย่าน
ถนนนิมิตใหม่ ตัดทอนลงเหลือแค่คำว่า มิตรใหม่ ซึ่งไส้เดือนคือมิตรใหม่ที่นำ
พาพวกเขาให้พบเจอเรื่องใหม่ ๆ เมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษ New Friend ก็ดู
เรียบง่ายและสื่อความหมายที่ดี

“ยังจำได้ว่าตอนอบรม NEC ระหว่างพักยังต้องลงไปปลูกโลโก้ที่โรงพิมพ์

มาส่ง เรียนแล้วก็ทำตามคำแนะนำอาจารย์
เลย ส่วนชื่อก็ไม่มีอะไรซับซ้อน ลูกสาว
เขาเป็นคนดี คือครูถามว่าบ้านใคร
เลี้ยงสัตว์อะไรบ้างเพื่อน ๆ เลี้ยงสุนัข
เลี้ยงแมว เขาบอกว่าบ้านหนูเลี้ยง
น้องเดือนค่ะ”

ปัจจุบันปลาแสนสวยราคาแพง
ไม่ได้เป็นสมาชิกที่บ้านนี้แล้ว และไส้เดือน
ที่เคยเป็นอาหารของปลาได้กลายเป็น
กัลยาณมิตรของครอบครัวแทนที่

ปุ๋ยสังตสูตรน้องเดือน

หลังจากประเทศเข้าสู่ระบบ
เกษตรกรรมเชิงเดี่ยว เกษตรกรก็เอโด
ใช้ปุ๋ยเหมือน ๆ กันแม้จะต่างพื้นที่
ต่างอำเภอ ต่างสภาพแวดล้อมกันเชิง
ภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยา ลม แดด ฝน
ความเปรี้ยวความเค็มในดินย่อมไม่
เหมือนกัน ส่งผลต่อเนื่องตามมาหลาย
ประการ เช่น ผลผลิตไม่ได้ตามเป้าหมาย
แต่บางครั้งผลผลิตกลับล้มเหลว
ต้องการทำให้จำหน่ายไม่ได้ราคา

ภายหลังแนวความคิดเรื่อง
ปุ๋ยสังต คือออกแบบปุ๋ยให้มีธาตุที่
เหมาะสมกับสภาพผืนดินและพืชที่
ปลูกในแต่ละพื้นที่จึงเป็นแนวคิดหนึ่ง
ที่ได้รับการเผยแพร่ในวงกว้าง ปุ๋ยน้อง
เดือนของมิตรใหม่ฟาร์มก็อิงหลักการ
เดียวกันนี้ เพื่อให้ปุ๋ยมีคุณภาพสูงขึ้น

“เราค่อย ๆ พัฒนาอาหารและ
พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะเพื่อให้

มูลของเขาที่ได้ออกมามีคุณภาพที่ดี คือเป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้กับมูลไส้เดือน”

อาหารหลัก ๆ ของไส้เดือนคือ ปุ๋ยคอกหรือมูลวัวนม สำคัญที่ว่ามันต้องไม่เลี้ยงด้วยสับปะรด เพราะจะทำให้มูลวัวมีกรดเจือปนสูง หากนำมาเลี้ยงไส้เดือนอาจทำให้ตายยกบ่อ วิธีการคือนำมูลมาผสมกับอาหารต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ เช่น ถั่วเหลือง ผักต่าง ๆ เมื่อไส้เดือนกินแล้วจะถ่ายออกมาเป็นเม็ดสีน้ำตาลดำ คล้ายดิน แตกต่างตรงที่มูลไส้เดือนจะเม็ดเล็กละเอียด แห้ง เบา และไม่มียาก

“ที่นี้ให้กินของดี ผักดี ๆ ไม่ใช่เศษผัก” และเพื่อให้ทราบผลการทดลองสูตรอาหาร เธอต้องส่งตรวจธาตุอาหารทุกครั้ง “ตรวจรายการละ 1,600 บาท อยากราบ 14 รายการก็คูณเข้าไป จำเป็นต้องตรวจเพื่อให้เราได้นำมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพปุ๋ย”

ไส้เดือนสายพันธุ์ที่เลี้ยงคือ African Nightcrawler จัดเป็นไส้เดือนหน้าดิน ซึ่งต่างกับสายพันธุ์ไทยที่จะอยู่ในดินระดับลึกกว่า กินอาหารที่เป็นอินทรีย์วัตถุทุกชนิด เช่น มูลสัตว์ เศษอาหาร เศษผักหญ้า และใบไม้ในปริมาณสูงมากต่อวัน

เมื่อมีขนาดเมื่อโตเต็มที่ยาว 12 นิ้ว น้ำหนัก 1.8 กรัม ผลิตไข่ซึ่งเป็นโคขุน 3.6 ใบต่อสับปะรด และให้ลูกเฉลี่ย 1-20 ตัวต่อโคขุน

แต่บางที่ไส้เดือนในโคขุนก็ไม่มีโอกาสออกมาชมโลก “คนเลี้ยงนกเขานิยมซื้อโคขุนไส้เดือนให้นกกิน บอกว่าเสียงจะเพราะและแข็งแรง เม็ดเล็ก ๆ แค่นี้ ใบละ 5 บาทนะ 4 ใบ 20 บาทละ” นกตายัมพลางกัดโคขุนในกองปุ๋ย

ราคาสูงใช่ไก่เลยทีเดียว...

ส่วนมูลไส้เดือน ทุกวันนี้เธอและสามียังไม่หยุดเรียนรู้ ยังวิจัยทดลองเพื่อเพิ่มคุณภาพสม่ำเสมอ

จากเดิมที่ใช้เวลา 2 เดือนต่อรอบการผลิตปุ๋ย มิตรใหม่ฟาร์มสามารถ

พัฒนาสูตรอาหารและจัดสภาพแวดล้อมกระทั่งเหลือการใช้เวลา 2 สัปดาห์ต่อรอบ ซึ่งอายุขัยไส้เดือน 1.5 ปี เท่ากับมีความสามารถในการผลิตอย่างน้อย 80 รอบ/ตัว โดยสามารถพัฒนาปุ๋ยให้มีคุณสมบัติพิเศษต่างจากปุ๋ยไส้เดือนอื่นในตลาดคือ มีค่า $N = 2.3$, $P = 5.6$ และ $K = 0.8$

ปัจจุบันมีไส้เดือนทั้งสิ้น 28 บ่อ ขนาดบ่อละ 25 ตารางเมตร หนึ่งบ่อ มีไส้เดือนราว 12,500–15,000 ตัว ให้มูลไส้เดือนประมาณ 1.5 ตัน/รอบ เดือนหนึ่งมีผลผลิตมากถึง 60 ตัน แต่ถ้าเทียบกับปุ๋ยที่ใช้ในระบบเกษตรกรรม ทั้งหมดที่มีมากถึง 3,000 ล้านตันแล้ว ปุ๋ยไส้เดือน 60 ตัน ของมิตรใหม่ฟาร์ม นับเป็นเพียงเศษเสี้ยวคือ ร้อยละ 0.000002

มูลทองคำ

เมื่อเลี้ยงอย่างพิถีพิถัน ราคาย่อมต้องสูงกว่าปุ๋ยเคมี เพื่อหลีกเลี่ยง เรื่องการแข่งขันราคา ปุ๋ยน้องเดือนจึงวางโพสิชั่นเป็นปุ๋ยเกรดพรีเมียม ถ้าต้องการ ผลผลิตธรรมชาติไม่จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยไส้เดือน แต่ถ้าต้องการผลผลิตเกษตรคุณภาพ มิตรใหม่ฟาร์มยินดีต้อนรับ

“ลูกค้าเราคือสวนทุเรียนส่งออกที่ลูกใหญ่ 6–7 กิโลกรัม รสชาติหวาน หอม อร่อย หรือบ้านที่มีต้นไม้ราคาแพง อย่างต้นชาดัดต้นหนึ่งแพงมาก ไม่บาง อย่างเป็นหมื่นเป็นแสน พอได้ลองใช้ปุ๋ยไส้เดือนก็เป็นลูกค้ากันยาวนานจนถึง ทุกวันนี้ บางบ้านซื้อปุ๋ยสองเดือนครั้ง ครั้งละ 6–7 หมื่น” เธอให้ตัวเลข น่าสนใจ และหากใครอยากเป็นแนวร่วมขยายการผลิตปุ๋ยชีวภาพ สามารถติดต่อ มิตรใหม่ฟาร์มได้เลย แต่ต้องกระซิบบอกกันไว้ก่อนว่า “ไม่ง่าย”

สภาพและหน้าที่ดาเคยทดลองทำระบบปลูกไร่ (contract farming) แล้ว คือถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยและรับซื้อผลผลิต แต่ท้ายที่สุดต้องเลิกไปเพราะเกษตรกรขาดวินัยในการดูแลไส้เดือน และทำให้ ได้ผลผลิตด้อยคุณภาพ นิตาย้าว่า อาชีพเกษตรกรไม่ต่างจากอาชีพอื่น ๆ ที่ต้อง อาศัยการเรียนรู้ การสังเกต การเอาใจจริงเอาใจเพื่อพัฒนางานและผลผลิตให้ดีขึ้น

ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ของมิตรใหม่ฟาร์มเพิ่มขึ้นหลายชนิด มีทั้งปุ๋ยมูล ไส้เดือนชนิดผง ชนิดเม็ด ชนิดเม็ดเข้มข้นสูตรเร่งดอก ชนิดน้ำสูตรเข้มข้น สมุนไพร ไล่แมลงเข้มข้น น้ำหมัก EM และกากน้ำตาล ทั้งหมดชูคอนเซปต์เรื่องการเป็น อาหารพิชิตธรรมชาติ คินชีวิตให้ผืนดิน เพิ่มความสมบูรณ์ให้พรรณพืช ไร่สารเคมี พร้อมกับการขยายผลิตภัณท์ก็ขยายจำนวนตัวแทนจำหน่ายและช่องทาง

จัดจำหน่าย จากเดิมที่เน้นวางจำหน่ายร้านต้นไม้ในจตุจักร ได้ขยายเข้าสู่ห้าง
ไทวัสดุ โฮมโปร โฮมเวิร์ค และสยามโกลบอลเฮาส์

“เราให้เกษตรกรนำข้าวลองใช้ปุ๋ยไส้เดือน คือระบบนิเวศจะเกื้อกูลกันเอง
ดินจะนุ่ม ฟางข้าวปลอดภัยเอาไปเพาะเชื้อเห็ดได้ ไม่มีเคมี ต้นข้าวแข็งแรง คือ
กลับไปหาคุณภาพชีวิตแบบสมัยโบราณ”

เธอยืนอยู่ฝั่งตรงข้ามกับเกษตรแบบเคมีที่ทำให้ดินแข็ง ไม่อุ้มน้ำซึ่งเป็น
การทำลายระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในดิน ปุ๋ยมูลไส้เดือนเป็นทางเลือก
หนึ่งที่จะช่วยฟื้นสภาพดิน และเมื่อดินสมบูรณ์ก็จะกลับมาเกื้อกูลต่อการเติบโต
ของไส้เดือน

ความยากคือต้องสู้รบปรบมือกับความเชื่อของเกษตรกรจำนวนไม่น้อย
ที่ยึดมั่นในปุ๋ยเคมีด้วยราคาที่จูงใจและเชื่อในประสิทธิผล แม้จะมีผลวิจัยยืนยัน
มากมายถึงข้อเสียของการใช้สารเคมีในระยะยาว

แม้ระบบลูกไร่ต้องชะงักไปชั่วคราว แต่สภาพและนิตายังเชื่อมั่นใน
การขยายเครือข่ายฟื้นคืนชีวิตให้ผืนดิน สองปีมานี้ สภาพรจึงเดินสายเป็น
วิทยากรการผลิตมูลไส้เดือนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจ ซึ่งในทางหนึ่งก็เป็น
ประโยชน์ต่อการจำหน่ายพ่อแม่พันธุ์ไส้เดือนด้วย และล่าสุดมิตรใหม่ฟาร์มกำลัง
ศึกษางานวิจัยที่นำฮอร์โมนจากไส้เดือนมาใช้กำจัดโรคในฟาร์มกุ้ง

“เป้าหมายสูงสุดของการทำมิตรใหม่ฟาร์ม คือเป็นศูนย์การเรียนรู้”
นิตาบอกเล่าจุดมุ่งหมายของตนและสามี

ผู้นิยมวิถีกลองประชุมเปลี่ยนประเทศไทยเข้าสู่เกษตรกรรมเชิงเดี่ยวเมื่อปี
พ.ศ. 2504 และใช้เวลา 1-2 ทศวรรษในการรื้อฟื้นพื้นที่ไปทั่วทุกแห่ง ซึ่ง
สนับสนุนให้การใช้เคมีและยาปราบศัตรูพืชเติบโต ซึ่งเท่ากับว่าระบบนี้ได้หยั่งราก
ลึกมาแล้วอย่างน้อย 50 ปี การจะเปลี่ยนสู่การเกษตรแบบอินทรีย์ คืนชีวภาพ
ที่สมบูรณ์ให้เรือกสวนไร่นาอาจต้องใช้เวลาไม่น้อยไปกว่ากัน แต่สภาพและนิตา
ก็พร้อมที่จะเดินบนเส้นทางนี้

สิบปีที่แล้วมิตรตัวน้อยได้ชักชวนให้สองสามีภรรยาได้ปฏิบัติใจตนเอง
มองไส้เดือนที่อยู่เรียงดินเป็นเพื่อนที่มีคุณค่าและนำพาให้พบกับธุรกิจใหม่ พบ
เพื่อนใหม่ พบโลกทัศน์ใหม่ พบความรู้ใหม่

ปัจจุบัน มิตรตัวน้อยกำลังชวนทั้งคู่ปฏิบัติอีกครั้ง ร่วมตีหม้อร้องป่าวให้
เห็นคุณค่าของเกษตรแบบธรรมชาติ

มิตรใหม่ฟาร์มพร้อมแล้วที่จะเป็นเพื่อนคู่คิด มิตรคู่เกษตรอินทรีย์

เป้าหมายสูงสุดของการทำ
มิตรใหม่ฟาร์ม คือเป็นศูนย์การเรียนรู้

- 2546** เริ่มรู้จักไส้เดือนในฐานะอาหารของปลาสวยงาม และสร้าง แปรนตี “ปุ๋ยน้องเดือน”
- 2547-2549** อ่านงานวิจัยและศึกษาค้นคว้าเรื่องไส้เดือน **2553** ขยายช่องทางจัดจำหน่ายเข้าสู่โมเดิร์นเทรด
- 2549-2550** เดินสายขอข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ **2556** ศึกษาในการสกัดฮอร์โมนไส้เดือนเพื่อใช้ในการรักษาโรคพืชสำหรับกุ้ง
- 2551** ซื้อที่ดิน 5 ไร่ ที่ อ. บ้านนา จ. นครนายก **2556** ได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์โอท็อป 5 ดาวระดับประเทศ
- 2552** ได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์โอท็อป 5 ดาวระดับประเทศ **2556** ได้รับรางวัล NEC Award 2553
- 2553** เข้าอบรมโครงการ NEC ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม **2556** ได้รับรางวัลโครงการวิทยาศาสตร์สู่ความเป็นเลิศ ด้านสิ่งแวดล้อมจากคณะกรรมการโครงการวิทยาศาสตร์สู่ความเป็นเลิศ วุฒิสภา
- 2553** ตั้งบริษัท มิตรใหม่ฟาร์ม จำกัด **2556** ได้รับการคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นของจังหวัดนครนายก และเป็นตัวแทนเข้าแข่งขันผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับประเทศ ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

บริษัท มิตรใหม่ฟาร์ม จำกัด
 95/25 หมู่บ้านทองสถิตย์วิลล่า
 ซอยสายไหม 78 ถนนสายไหม
 แขวงสายไหม เขตสายไหม
 กรุงเทพฯ 10220
 โทรศัพท์ : 0 2994 3376
 โทรสาร : 0 2994 3293
 เว็บไซต์ : www.nongduen.com

“
 //
 แม้เราจะทำงานด้านการตลาด
 อยู่ในองค์กรใหญ่ แต่ก็มีความรู้
 ด้านเดียว ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึง
 หลายเรื่องทั้งเรื่องบริหารคน บัญชี
 สต็อก โลจิสติกส์ ซึ่งการเข้าอบรม
 โครงการ NEC เป็นประโยชน์มาก
 ช่วยเติมเต็มความรู้ที่จำเป็น และเป็นพื้นฐาน
 ให้เราเข้าใจการทำการธุรกิจมากขึ้น
 ”

“
 //
 นกิตา ฉายะโอกาส เข้าอบรมโครงการ NEC กับ
 หน่วยร่วมสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 ปี 2553 รุ่นที่ 1